

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, kölcsönkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 26-34. Távirat és levélcím: Délmagyarország Szeged

Péntek, 1932 április 15

Ara 16 fillér

VIII. évfolyam, 86. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifája szerint. Megjelenik hétfő kivételével naponta reggel

Viz

Ahol ma három ember van együtt, a vizről folyik a szó. Számok röpködnek a levegőben. Kilencszáztizenkettő tizenhat, husz. Négygyel magasabb, mint kilencszáztizenkilencben. Vajjon emelkedik-e még, vagy nem? A Maros apad, de a Tisza derekán még árhullámot jeleznek. Mennyit bírnak még ki a töltések és mennyit bír ki a Stefánia kőfala? Csak lefolyjon még a viz, mielőtt a zöldár megérkezik. A halászbérlő területe ötvenszeresére növekedett. Rémes így együtt látni ezt a sok vizet, de még rémesebb volna, ha szél is találna jönni. Hát az eső? Az a kis eső magában nem volna baj, de deprimálja az embereket és megnehezíti a munkát a töltéseken. A veszedelemnek a nagyján már túl vagyunk, de a mostani árviz lecke a jövőre. Nagylakon a román határőrség vezetője átjött tanácsot kérni a magyar árvízvédelmi mérnököktől. Aradra telefonált segítségért, de onnan azt ízenték, hogy védekezzenek, ahogy tudnak, nekik elég a maguk baja.

Igy folyik a beszéd, szaggatottan, összefüggéstelenül, de minden mondatnak témája a viz. A beszédnek, az értesüléseknek, az újságközleményeknek és rádióhíreknek mozaikdarabkáiból így rakodik össze az árvíznek a képe, amely a felsőmagyarországi és erdélyi hegyek hóolvadásának tömegét szállítja az Alföldre és megzabolázva ugyan, de haragosan nyaldossa az árterek töltésének belső oldalát. Itt-ott a védett területeken is feltör ugyan a viz, van némi szivárgás és az átítatott talaj nem képes a föbblet-nevedvességet befogadni. Nagy általánosságban meg lehet azonban állapítani, hogy a Tiszának és mellékfolyóinak szabályozása és az árvízvédelem, a magyar mérnöki karnak pontosan egy évszázadra terjedő munkája, ismételt kiállotta a vizpróbát. Hacsak egy hirtelen beálló meleg következtében bekövetkező újabb nagy hóolvadás a hegyek közül újabb áradást nem zudít lefelé, vagy más valami előre nem látható elemi katasztrófa nem történik, a Tisza medencéje súlyosabb következmények nélkül állja meg a legmagasabb vizállást, amelyet ismerünk, mióta rendszeres mérnöki feljegyzéseket vezetnek a vizek állásáról.

A kérdés azonban ezzel a megállapítással csak a jelen szempontjából van elintézve. A vízvédelmi munkálatok megkezdése óta tett tapasztalatok azt mutatják, hogy a töltések közé szorított folyók árszintje évtizedről-évtizedre emelkedik. A védekezés — leszámítva az egységes vízrajzi területnek a trianoni diktátum által történt szétdarabolását — tökéletesebb, mint volt ötven-hatvan esztendővel ezelőtt, de a tavaszi viz kulminációja mindig magasabb, mint az előző nagy vizek alkalmával. Szegeden például a Tisza szintje már három ízben haladta meg az 1879. évi árvizet, amely a várost elpusztította. A töltéseket az akkori árvíz tapasztalatainak megfelelő magasságra építették, de máris emelni kellett őket és valószínűleg be fog következni az újabb emelés szükségessége. Divatba gyűnt a kubik, — mondják a csongrádi magyarok, akikből a világ legjobb földmunkásai rekrutálódnak. Kérges kezű keményen szorítják a plajbászt és számolgatják, hogy mekkora munkát jelent, ha a Tisza töltését Csaptól, vagy Tokajtól lefelé egy méterrel kell felmagosítani. Egy méter a töltés koro-

náján nem sok ugyan, de a földmunkában jártas kubikos tudja, hogy odafent egy méter a töltés aljában két méter szélesítést jelent. Lappangó reménykedések dagasztják a kubikos-szíveket. Lesz munka, les zkereset, mert divatba jön megint a kubik.

Tragédiája ennek az országnak, hogy a háboru első évétől kezdve a gazdasági csapások sorozatosan követték egymást. A háborus években, mikor legnagyobb szükség lett volna a jó termésre, hol a tulsok csapadék, hol a szárazság döntötte halomra a számításokat. A háboru után csak akkor volt termés, mikor nem volt ára a buzának. Volt esztendő, mikor a vadvizek ezer, meg ezer holdakat borítottak el a Duna—Tisza közén. Ha jól emlékszünk, akkor a vadvizeknek is volt kormánybiztosságuk mint ma a racionalizálásnak, de ez a vadvízkormánybiztosság talán még a programig sem jutott el. Kétszer pedig nem is a vadvizek, hanem a legális, komoly vizek, a Tisza, Maros, Körös, Szamos és a többiek nőttek meg félelmetes és fenyegető arányokban.

De ha már így van és ha tudjuk, hogy

folyóink mederfenéke a természetes feltöltés következtében állandóan emelkedik és az árvizek szintje is ennek következtében mind magasabb lesz, akkor egy ilyen intőül szolgáló tavaszi áradás lehömpölgése után nem lehet hagyni mindent a régiben. A vízkérdés megoldást követel, úgy technikailag, mint adminisztrációs szempontból. A technikai rész adva van. Az adminisztrációs megoldásnál azonban egységes nevezőre kell hozni a belvizszabályozó, lecsapoló és ármentesítő társulatok mai heterogén rendszerét, a külföldi viszonylatban pedig, akár a Népszövetség útján is, biztosítani kell a magyar medencében a vízügyi politika és árvízvédelem egységességét. Elvégre is ez nem politika a szónak politikai értelmében. És ha a Népszövetség nem nagyon érti meg, ha valahol politikai, vagy gazdasági igazságtalanságok jóvátételéről van szó és ha szabadjára hagyja, hogy az egyes országok kényük-kedvük szerint emeljenek vámbarrikádokat, azt talán mégis meg fogja érteni, hogy a hegyekről a síkságokra legördülő vizek nem ismernek politikai határokat.

A Népszövetség Tanácsa nyilvános ülésen foglalkozik a dunai államok pénzügyi helyzetével

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Genéből jelentik: A Népszövetség Tanácsa péntek délelőtti ülésén az eredeti programtól eltérőleg, nyilvános ülésen tárgyalja a dunai államok pénzügyi helyzetét, mert a dunai államok megbízottai nyomtatékkal követelték, hogy adjanak alkalmat nekik a nyilvánosság tájékoztatására.

Csütörtökön állandóan folytak a tárgyalások a dunai államok delegátusai között a közép-európai pénzügyi helyzetről és a Népszövetség pénzügyi bizottságának jelentéséről. Beavatott körök szerint arról van szó, hogy a Népszövetség Tanácsa hozzájáruljon a dunai államok külföldi adósságtörlesztéseinek leszállításához.

Közös valutát kapnak a dunai államok?

A Tardieu-terv újabb részletei kerültek nyilvánosságra

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Prágából jelentik: A cseh közvélemény egyre nagyobb idegességgel kíséri azokat a híreket, amelyek szerint a Tardieu-tervben arról is szó van, hogy a dunai államok közös valutát kapjanak, hogy a preferenciális szerződéseket végül is vámmunióvá bővítsék ki és hogy az öt

dunai állam közösen garantálja egymás külföldi kölcsöneit. Hivatalosan ugyan cáfolják ezeket a híreket, a sajtó egyrésze azonban kétségtelennek tartja, hogy a párisi híradások, amelyek indiszkréción utján jutottak a sajtóba, fedik a tényeket.

Az állami költségvetés 806.2 millió

Hitelművelettel ledezik a költségvetés és a bolettaalap hiányát

Budapest, április 14. Korányi Frigyes pénzügyminiszter pénteken délelőtti 10 órakor be-terjeszti az 1932—33. évi állami költségvetést.

A pénzügyminiszter — értesülésünk szerint — az egész magyar pénzügyi és gazdasági életre kiterjedő expozét mond a Ház holnapi ülésén.

Ismerteti a költségvetés keletkezésének és összeállításának körülményeit és rámutat arra, hogy milyen szempontok vezették a kormányt a kiadások csökkentésénél és a bevételek fokozásánál.

A pénzügyminiszter koncepciója, amelyet az új költségvetés összeállításánál bizonyos vonatkozásban érvényesített, hármas tagozódású:

1. A költségvetés egyensúlyba hozatala;
2. az adósságok rendezése kül- és belsőleg;

3. a valuta alátámasztása megfelelő hitelműveletekkel.

Az állami költségvetésben a pénzügyminiszter egyáltalában nem mutat ki semmi deficitet, vagy fölösleget, a kiadási és bevételi tételek teljesen kiegyenlítik egymást. A költségvetés főösszege 1207.3 millió pengő.

Ebből 806.2 millió esik az állami kiadásokra, 401.1 millió az üzemekre.

Az új költségvetés nem nyújt teljes fedezetet az 1931—32. évi kiadásokra és nem fedezi a bolettaalaphoz előállított hiányt sem. A kormány e hiányok fedezetéről megfelelő hitelművelet lebonyolításával fog gondoskodni. A személyi kiadások 122.000 állami tisztviselő és alkalmazott illetményeit tüntetik fel.

Szömegvonás, vihar, összeférhetlenségi bejelentések a Ház csütörtöki ülésén

A független kisgazdapárt új embereket, új programot követel

Budapest, március 14. A képviselőház csütörtöki ülésén folytatták az ipartestületekről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Eber Antal szót elsőknek a javaslatához. Nem helyesli a kereskedelmi és iparkamarának három tagra való szétosztását. Rossz szolgálatot tesznek azok, akik a külön kézműves kamarát sürgetik. A javaslatra azért van szükség, mert a kézműiparosság tulgyenge már ahhoz, hogy érdekképviselőt tudjon fenntartani. A kormány rengeteg szolgálatot tehetne, ha az indokolatlan versenyt támazító közüzemeket megszüntetné. Határozati javaslatot terjesztett elő, hogy az iparral és a kereskedelemmel versenyző közüzemek sűrűsítését a kormány. A fővárosi kórházi bizottsága vizsgálatot indított a kórházak élelmiszerbeszerzése miatt, mert azt állították, hogy 300—350.000 pengővel drágábban történtek évente a szállítások, mintha magáncégek szállítanák.

A közüzemek árui megvizsgáltattak — folytatta. A vizsgálatnak adatait közöltem a nyilvánossággal és azt hittem, bíróság elé állítanak érte. A gabona- és lisztkészítési állomás hivatalos véleménye szerint a községi kenyérgyár kenyérében pirosszínű idegen anyagot találtak, ez a kenyér tehát nem jobb, mint a magáncégek által készített kenyér.

A legérdekesebb a Rjco kötszerüzem ügye. A közegészségügyi intézet véleménye szerint a magyar gyógyszerkönyv előírásának egyik kötszer sem felelt meg. Egy másik példa a fővárosi kenyérgyár tesztüzeme. Az árkülönbségek a következők: szárijtott tarhonyát ez az üzem 1 pengő 10 fillérért számj, a magánüzem 80 fillérért. Csötésztát 1 pengő 26 fillérért, a magánüzem 96 fillérért.

Felkiállások: Hallatlan!
Eber Antal: Ilyen szállításoknál hozzák be azt a veszteséget, ami lehetővé teszi, hogy a magánüzemekkel szemben gyilkos versenyt támasztanak.

Ennek a versenynek következtében el kell pusztulnia minden kisiparnak. A legklasszikusabb területe a közüzemeknek a nyomdák. A nyomdászipartestületnek 300 tagja van, közülük 150 éhhalálal küzd.

Azt hinné az ember, hogy mivel van államnyomda, az állami üzemek ezzel dolgoztatnak. De nem ez a helyzet. Az igazságügyminisztérium külön nyomdát tart fenn a váci fegyházban. A fegyház nyomdájának egyetlenegy kiképzett nyomdásza sincs. Kérdi, helyes politika-e, hogy betörőket, sikkasztókat és más fegyencet képezzenek ki nyomdászoknak? Kérdi, miért van külön nyomdája az Államvasutaknak, a postatakarékpénztárnak, az egyetemnek?

Az egyetemi nyomda adja ki az elemi iskolai tankönyveket, Birtokomban van egy ajánlólevél is, amelyben elmondja a nyomda önmagáról, hogy évtizedek óta teljesíti a keresztény és nemzeti társadalmat érdekében fontos szolgálatokat, elmondja, hogy jelenleg Gévy Wolff Nándor és Koruss Gyula kultuszállamtitkárok irányítása alatt áll. Kötelező népoktatás van, a tankönyvek megvásárlására kötelezik a tanulókat, lehetővé kell tehát tenni, hogy

a tanulók államtitkári igazgatósági tagok bekapcsolása nélkül jussanak könyvekhez, a legitim ipar pedig jusson munkához.

(Nagy taps.)

Eber ezután az Országos Ruházati Intézetéről beszélt. Ez nemcsak a honvédelmi minisztérium számára készít ruhaformákat, hanem nyilvános ártejtéseken is megjelenik és konkurrál a magániparral.

Eber ezután a községi temetkezési intézetről beszélt. Ha az ujjpesti kórházban meghal beteg, akkor ahelyett, hogy mindössze 50 lépésnyire levő egyik temetőben hantolnák el, hogy a kötelező ravatalozás címén 51.40 pengőt felszámíthassanak, a halottat koporsóban elviszik előbb a kerepesúti temető halottasházába, ott felteszik a ravatalra, azután levezzik, megint kocsiira teszik és visszaviszik Ujjpestre. A halotti 25 kilométert utazik, hogy a községi temetkezési intézet felszámíthasson költségeket.

Ez a szociális politika? Leheletlen túrni, hogy főpolgármesteri támogatással monopólium legyen a temetkezés a fővárosban és környékén. (Nagy mozgás és felháborodás az egész Házban.) Így nem tartható fenn a kézműiparosság lelki egyensúlya. Ezt az igazságtalanságot, méltánytalanságot nem köteles tovább túrni a kézműiparosság.

Kenéz Béla kereskedelmi miniszter: A törvény módot ad nekem, hogy egy éven belül megvizs-

gáljam az üzemeket. A vizsgálatot már régebben megindítottam és néhány héten belül a vizsgálat eredményét meg fogják látni... és

az állami szempontból nem jogosult, valamint a nem észszerű közüzemek megszüntetése iránt az intézkedéseket megteszem,

mint ahogy az Országos Közélemezési Részvénytársaság megszüntetésére vonatkozó rendeletet már tegnap aláírtam. Szóba került a temetkezési intézet ügye. Ez a kérdés most bíróság előtt van. Ebben a kérdésben a főváros kereskedőinek és iparosságának az érdekeit képviseltem. (Helyeslés a baloldalon.)

Petrovác Gyula: Szemben az autonómiával. Kenéz Béla miniszter: Szemben egy fővárosi közüzem célérdekeivel. Ez a helyes definíció.

Mojzes János: A törvény a kormány gyámkodása alá helyezi a kisipart. A megoldás az lett volna, ha a kereskedelmi és iparkamarák keretén belül kézműves szakosztályt állítanak fel. A kisipar ma tulajdonképpen agrárprobléma és a kisipar helyzete csak akkor lehet kielégítő, ha megoldják az agrárkérdést. Nem szabad túrni, hogy generálvállalkozók a közmunkáknál a kisiparosokon nyereszkeskedjenek.

Kenéz Béla miniszter: Ez tavaly még így volt, de most már nem történhet meg.

Vázsonyi János védelmet kíván a kisiparosság-nak a kartelekkel szemben és azt kéri, hogy a kisiparosságot hitellel lássák el. Támogassák a kisipart a devizaarisztokrácia megszüntetésével. A deviza- és valutaarisztokrácia bemutatását eddig hiába kértük.

Dési Géza előadó a rendőrség fegyverhasználatáról szóló törvényjavaslatot, amelyet ma a bizottság elfogadott, terjeszti a Ház elé.

Ezután áttértek a napirend megállapítására. Az elnök javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését holnap tartsa a mai napirenddel.

Szakács Andor a kormány újabb szükségrendeleteinek a tárgyalását kívánja napirendre tűzni. A kormány újabb rendeletei általános meglepetést keltettek.

Fábián Béla: A tisztviselők fizetését leszállítják a dugsegélyrendszerre pedig fentartják.

Szakács Andor: Ezeknek a rendeleteknek nemcsak a tartalma teszi szükségessé, hogy a Ház foglalkozzék velük, hanem maga az a mód is, amelyet a kormány az életbeléptetése alkalmával használt.

Kifejté ezután, hogy a független kisgazdapárt elképzelhetőnek tartja a köztisztviselők járandóságának leszállítását, de csak akkor, amikor

a többszörös állásokhoz és mammutfizetésekhez már hozzányúltak.

Ellenkező esetben erkölcsstelennek kell nyilvánítani. Kijelenti, hogy a legújabb adóemelések az új költségvetés hullamérgezését fogják eredményezni.

A független kisgazdapárt új embereket, új programot követel, mert a mai nehéz gazdasági helyzetből különben nem lát kivezető utat.

Brogly József a csendőrséget veszi védelmébe. Buchinger Manó helyéről felállva kiáltja: Verik a népet!

E kijelentésre a jobboldalon óriási zaj tör ki. Brogly az ellenzék állandó ellentmondásai közben fejezi be beszédét.

Reisinger Ferenc indítványozza, hogy a holnapi ülés napirendjére a miniszterelnöknek Az Est munkatársa előtt tett nyilatkozatát tűzzék ki.

A belügyminiszter április 4-én azt mondta, hogy minden atrocitást megtorol. E kijelentés óta ismét temérdek csendőri atrocitás történt, amelyekről adatokat sorol fel. Ha a belügyminiszter kijelentése után ilyenek történnek: a belügyminiszter vagy nincs hatalma birtokában, vagy az ő tudtával történnek a dolgok.

Az elnök figyelmezteti, hogy beszédét fejezze be, majd a szocialisták zajongása közben megvonja tőle a szót.

A többség ezután az elnök napirendi indítványát fogadta el.

Klein Antal összeférhetlenségi bejelentését tett Kállay Tamás képviselő ellen, aki a külföldi dohánybehozatali részvénytársaság vezetője és egyben trafiktulajdonos is. Trafikjában külföldi dohánykülönlegességeket ad el és a kormánnyal állandó elszámolási viszonyban van. Annakidején, amikor Kállay Tamás ezt az engedélyt megkapta, lemondott képviselői mandátumáról, majd utóbb az engedélyt testvérhugára íratta át, aki azonban nem is igényjogosult. Ezenkívül Kállay Tamás 10.000 holdas vadászterületet bérel az államtól évi

10.000 pengőért és az erre vonatkozó szerződés még 7 évig tart. Ezekben az ügyekben bejelentéssel az összeférhetlenséget és kéri, hogy bejelentését tegyék át az összeférhetlenségi állandó bizottsághoz. Ülés vége félhárom után.

Kállay Tamás lemond mandátumáról?

A kamailáb leszállítását követelték a kormánypartban

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Az egységes párt csütörtöki ülésén több képviselő erélyesen követelte a kamailáb leszállítását. Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány állandóan felszínen tartja ezt a kérdést.

A pártértekezlet után terjedt el a híre annak, hogy Bethlen István volt miniszterelnök visszaérkezett Budapestre.

Sokat beszéltek a képviselők a mai ülésen Kállay Tamás ellen tett összeférhetlenségi bejelentésről és az a hír terjedt el, hogy Kállay Tamás lemond mandátumáról.

Beszélnek arról is, hogy Hegedüs Kálmánf tegnapi beszéde miatt a miniszterelnök a konzekvenciák levonására szólította fel, mert vétett a pártfegyelem ellen. Ezek a hírek azonban koraiaknak bizonyultak.

50 Hitler-otthont zárt be a német rendőrség

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Berlinből jelentik: A rendőrség csütörtökön reggel folytatta a náciotthonok lezárását és az ott talált iratok lefoglalását. Több, mint 50 nemzeti szocialista-otthont pecsételt le a rendőrség. Két helyen megakarták akadályozni az otthonban talált iratok lefoglalását, de a rendőrség a nácioknak ezt a szándékát megghiúsította.

Hitler nyilatkozik, Brüning cáfol

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Berlinből jelentik: Hitler csütörtökön külföldi újságírók előtt kijelentette, hogy a birtokában lévő bizonyítékok szerint a Brüning-kormány Tardieu francia miniszterelnök nyomására határozta el a nemzeti szocialisták rohamosztagjainak felszámolását. Hitler kijelentését félóra mulva erélyes kormánycafolat követte, amelyben a kormány Hitler állítását szemenszedett hazugságnak bélyegzi.

A Sonn und Montagszeitung kiadótulajdonosát, Klemminger Ernő kormánytanácsost, csütörtökön este egy kávéházban három náci kutyakorbáccsal megtámadta. A kávéház személyzete megakadályozta az inzultust. A három náci letartóztatták. Klemminger lapja néhány nappal előbb megírta, hogy Hitler apját Schücklgrubernek hívták.

Sikkasztásért egy évi börtön

(A Délmagyarország munkatársától.) Biró István makói magántisztviselő a múlt évben özv. Iritz Simonné líkór-, rum- és szesznyakereskedésben volt alkalmazásban. A cég részére ő végezte hosszú időn keresztül az inkasszálist is és így nagy összegek fordultak meg a kezén. Eleinte rendben elszámolt a befolyt pénzzel, később azonban zavarok állottak be és nagy összegű hiány mutatkozott. A cég megállapította, hogy a tisztviselő mintegy 3000 pengőt felvett és a saját céljaira felhasználta.

Biró Istvánt a cég feljelentésére letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték. Csütörtökön vonta felelősségre a tisztviselőt, sikkasztás címén a szegedi törvényszéken dr. Tarajossy Béla törvényszéki bíró, Biró István a sikkasztásokat beismerte. A bíróság egyestendőt börtönbüntetésre ítélte.

A Délmagyarország kölcsönkönyvtárában az előfizetési díj: a Délmagyarország előfizetői részére havonként 1 pengő, munkáselőfizetőknek hetenként 16 fillér, mindenki más részére havonként 1.60 pengő.

Szabó Géza tanácsnok a népjóléti ügyosztály vezetésétől való felmentését kérte a polgármestertől

(A Délmagyarország munkatársától.) Dr. vitéz Szabó Géza városi tanácsnok, a közművelődési ügyosztály és a nemrég szervezett népjóléti ügyosztály vezetője, feltűnő tartalmu előterjesztést intézett dr. Somogyi Szilveszter polgármesterhez. Arra kérte a polgármestert, hogy *mentse fel őt eddigi munkaköre, a kulturális ügyosztály és a népjóléti ügyosztály vezetésétől* és állítsa más tanácsbíró ügyosztály élére. Előterjesztésében teljes kimerültségére hivatkozik. Megírja, hogy a két ügyosztály vezetése teljesen kimerítette idegrendszerét. Közölte azt is a polgármesterrel, hogy mint a népjóléti ügyosztály vezetője, *állandó zaklatás*

alatt áll, az utóbbi időben pedig egyremásra kapja a *névtelen leveleket*, amelyeknek írói megfenyegetik, amiért elzárkózott különböző segélykérelmek teljesítése elől. Az inségesek benne látják az okát annak, ha nem juthatnak megfelelő segítséghez, ha megfelelő anyagi fedezet hiányában nem gondoskodhatik a népjóléti ügyosztály az inségesekről úgy, amint azok szeretnék.

Ezek a körülmények érlelték meg Szabó Gézában az elhatározást, hogy más beosztást kér. A polgármester még nem bírálta el az ügyet, de valószínűleg teljesíteni fogja Szabó tanácsnok kérelmét.

Csütörtökön négy centimétert áradt a Tisza Szegednél

A folyam mértékén még 8-10 centiméteres áradásra számít

(A Délmagyarország munkatársától.) Az árvízvédelmi bizottság csütörtök délelőtti ülése a teljes nyugalom hangulatában folyt le. A beérkezett jelentésekből a szakértők arra következtetnek, hogy

a veszedelem elmúlt,

újabb, meglepetésszerű áradás nem következhetik és a Tisza vízállása rövidesen kulminálni fog. Az összes mellékfolyókról jelentékeny apadásokat jelentenek, az apadás megkezdődött a Tisza néhány szakaszán is, kisebb méretű emelkedést csupán Tiszafüredről, Szolnokról és Csongrádról jelentettek. Csütörtökön és pénteken beérkezett adatok alapján végzett számítások eredménye szerint még összesen

legfeljebb nyolc-tíz centiméteres emelkedés várható

Szegeden, szombaton azonban megállapodik a víz, mert addigra a felsőbb szakaszokról érkező víztömegeket semlegesíti a mellékfolyók apadása. Megállapította az árvízvédelmi bizottság azt is, hogy

a Tisza védőöltései mindenütt rendben vannak,

sehol semmi komolyabb rongálódás nem mutatkozik.

A Tisza vízállása Szegednél csütörtökön *alig változott*. Mint jelentették, éjjel egy órakor elérte a 920 centimétert, reggel 7 órakor 921 volt és ennyi maradt egészen 10 óráig, amikor egy centiméteres újabb emelkedést konstataáltak, de 11 órakor ismét *visszaszállt a vízállás 921 centiméterre* és csak háromkor érte el ismét a 922-öt, majd öt órakor a

923 centiméteres magasságot.

Az árvízvédelmi bizottság végre hivatalosan tisztázta azt a kérdést, hogy mennyi volt 1919-ben a Tisza legmagasabb vízállása. Erről ugyanis különböző adatok voltak forgalomban, egyesek följegyzése szerint 920 centiméteres volt akkor a Tisza, mások szerint csak 916, illetve 919 centiméter. Most megállapították, hogy a hivatalos mérés szerint a *vízállás 919 centiméter volt*, tehát négy centiméterrel kevesebb, mint csütörtökön délután.

A helyzetet teljesen biztonságosnak találta

a bizottság, de természetesen *nem szüntette meg a permanenciát*. A töltéseket továbbra is éjjel-nappal őrzik, fentartják a mérnöki ügyeletet is, amely abból áll, hogy a mérnöki hivatal inspekciós tagjai az éjszakai órákban többször bejárják az egész szegedi töltésszakaszt és óráról-órára meghallgatják a gátak őrzésével megbízott közegek jelentését.

Dr. Szirányi Béla miniszteri osztálytanácsos, a folyam mértékén hivatal vezetője délután 6 órakor a következőket mondotta a Délmagyarország érdeklődésére:

— Dél óta Szegednél a Tisza mindössze egy centimétert áradt és számításaink szerint ma, vagy legkésőbb holnap, bekövetkezik a telőzés.

Az egész Tiszamentén csend van, baj csak a nem védett területeken van,

amelyek beleestek a megáradt folyó hullámtérébe. Lehet, hogy a felső szakaszokról jönnek még újabb víztömegek, de ezeknek a mellékfolyók apadása következtében jelentőségük már nem lesz.

A városban különböző *köszö hírek* terjedtek el arról, hogy a vízvédelmi hatóságok felkészültek az esetleges katasztrófa elhárítására és már kijelölték a tiszai töltésnek azt a pontját, ahol az ár további emelkedése esetén átvágják, vagy felrobbantják a gátat és kijelölték azt a területet, ahová rábocsájtják a Tisza vízfeleslegét, hogy így az értékesebb területekről elhárítsák a veszedelmet. Ezekre a hírekre vonatkozólag Szirányi osztálytanácsos így nyilatkozott:

— Ez a híresztelés nem más, mint *légből kapott koholmány, semmi alapja nincsen és nem tudok elképzelni olyan helyzetet, hogy a töltések szétrombolásával kellene védekeznünk*. A védekezésnek a legmagasabb vízállás esetén is csak egy módja lenne, a *töltések emelése és erősítése, de a mostani helyzetben már erre sem lesz szükség*.

A szentesi Tisza—Maros—Körös Ármentesítő Társulat az áradással kapcsolatban csütörtökön a következő jelentést adta ki:

— *A Tisza Szolnoktól Szegedig árad, de a tegnapihoz képest csökkenő mértékben*. Szentesen a víz még nem érte el az 1919-es magasságot, Mindszentnél és Mártélynál azonban túlhaladta.

Legmagasabb a vízállás a Maros-foroknál, ahol a Tisza az 1919. évi magasságot 12 centiméterrel meghaladta.

Előreláthatólag a Tisza szombaton *éri el a legmagasabb szintet*. A Körös és a Maros fokozódó apadást mutat. A Tiszán az árvízvédelmi helyzet *kiszélesítő, az ár rendszeren folyik le*. Aggodalomra nincsen ok, a gátak mindenütt *erősek*.

Éjjel 1 órakor

a Tisza vízállása *924 centiméter*. További lassu áradás, tekintettel a Szolnok felől jövő víztömegre, valószínű, a Maros *rohamosan apad*.

Az idő

A Szegedi Meteorológiai Observatórium jelent: Időjárás helyzet (rádiójelentések alapján): A barometrikus maximum Spanyol- és Oroszországban 770 mm., minimumok Islandon 750 mm., a Balkánon 755 mm. Viharos a légáramlás Oroszországban és a Csatorna mentén. Csapadékos zónák a minimumok területén.

Szegeden az időjárás jellege: borús, csendes idő, időnként lecsapódásokkal. Szegeden a hőmérő legmagasabb állása csütörtökön 9,2 fok Celsius, a legalacsonyabb 5,0 fok Celsius volt. A barometer adata nullfokra és tengerszintre redukálva reggel 761,3 mm., este 755,4 mm. A levegő páratartalma reggel 100 százalékos, délelőtt 97 százalékos volt. A szél iránya északi, erőssége 3-2. A lehullott csapadék mennyisége 9,4 mm.

Időjárás a Délvidéken: Az erősen kifejlődött balkáni ciklon fokozódó északnyugati szeleket, kisebb lecsapódásokat hozhat. Az időjárás jellege egyelőre változó és hűvös.

A Meteorológiai Intézet jelent *este 10 órakor:* Prognózis: Élénk légáramlás a nappali hőmérséklet némi emelkedésével. Főként délen és keleten esők.

Félméteres hó a bosnyák hegyeken

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Belgrádból jelentik: Egész Boszniából nagy havazásokat jelentenek. A hegyeket félméteres hó borítja, a hőmérséklet fagypontra alá süllyedt.

Az ügyészség még nem döntött a kommunista szervezkedéssel gyanúsítottak ügyében

(A Délmagyarország munkatársától.) Jelentettük, hogy az ügyészség dr. Balázs Sándor ügyész befejezte a kommunista-szervezkedéssel és a Házi Újsággal kapcsolatban gyanúsítottak kihallgatását. A referens ügyész a kihallgatásokról csütörtökön tett jelentést dr. Zabay Ferenc ügyészségi elnöknek, aki átvette az iratokat és jegyzőkönyveket tanulmányozás céljából. Az ügyészség mindezeig a gyanúsítottak ügyében *semiféle döntést nem hozott*. Minden valószínűség szerint pénteken határoznak a továbbiakról.

A Mindszenti képviselőválasztás után

A törvényszék megszüntette az eljárást a választási vétséggel vádolt volt jelölt ellen

(A Délmagyarország munkatársától.) A Mindszenti kerületben a nyári képviselőválasztások során dr. Keövény Ottó szegedi ügyvéd képviselőjelöltnek lépett fel Andaházy-Kasnyá Bélával és Pogány Friggyessel szemben. A választási kampány során elkövetett *ötrendbeli választási vétség és háromrendbeli a választók jogosulatlan befolyásának vétsége* miatt csütörtökön vonta felelősségre a szegedi törvényszék Gömör-tanácsa. Kivüle két kortes: Kothencz Mihály és Lajkó Lajos is a vádlottak padjára került röpiratok terjesztése miatt.

Az ügyészség azzal vádolta Keövényt, hogy tilalmi időben öt röpiratot írt és ezekben az ellenjelölteket, különösen Andaházyt becsmérette, *»köpönyegforgató piktör»-nak nevezte*. A volt képviselőjelölt a tárgyaláson azt mondta, hogy a választási harc megindulásakor megegyeztek Andaházy-Kasnyával abban, hogy a választás alatt *nem személyeskednek*. Andaházy mégis olyan röpiratot adott ki, melyben öt *»dunántuli fehér terroristának»* nevezte és azt írta róla, hogy a tihanyi kastélyban meg akarta gyilkolni IV. Károly királyt. Ezekre a röpiratokra *válaszképpen* írta meg röpiratait.

A bíróság dr. Keövény Ottó bűnösségét végzésben állapította meg, de *büntetését nem szabott ki* a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvény értelmében és a *további eljárást megszüntette*. A két kortest a bíróság jogerősen *felmentette*.

SZÉCHENYI MOZI

Pénteken, április hó 15-én

A budapesti »Rádus« kiváló ujdonsága

Házassági Rt.

Énekes vigjáték 9 felvonásban. Főszereplők:

Charlotte Susa, Hans Moser, Georg Alexander, Werner Fueterer és Paul Morgan.

Fox hangos hirdető.

Előadások 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor.

Májusi nagy átköltözőkódásokra

való tekintettel, saját érdeke, ha **költözését** nálunk már most előjelvezeteli Budapestre költözőkódások figyelmeztetésére a MÁV háziól házig forgalmát

Bauer és Ungár szállítók Klauzál tér 5. telefon 32-22. MÁVART szegedi kirendeltsége.

A szegedi fakertészek katasztrófális helyzete

(A Délmagyarország munkatársától) Az ujszegedi fakertészek egyre jobban érzik annak a miniszteri rendelkezésnek katasztrófális súlyát, amely a szegedi fakertészeket zár alá helyezte és amelyben a miniszter megtiltotta a szegedi kertekben termelt gyümölcsfacsemeték szélesebbkörű árusítását és exportálását. Majd minden nap érkezik panasz, vagy segítségkérés a polgármesterhez, aki azonban tehetetlen a földművelésügyi miniszter által elrendelt korlátozó intézkedésekkel szemben.

Csütörtökön a szegedi fakertészek egyik vezetője jelent meg a polgármesternél és részletesen tájékoztatta a fakertészek tarthatatlan helyzetéről. Elmondotta, hogy

A zár több, mint kétszáz szegedi család existenciáját teszi tönkre.

pedig a szegedi kertészeknek nagyon kevés részük van a baj: a paizstetüs fertőzés elterjedésének előidézésében. A paizstetüt a háboru után hozták be az országba a Kaliforniából importált atmaként, az illetékes hatóságok követték el tehát mulasztást, amikor ezt a fertőzött gyümölcsöt minden rovarügyi vizsgáló nélkül beengedték az ország területére. Méltánytalan az is, hogy a miniszter a szigorú zárlatot csak a szegedi kertekre rendelte el, pedig a szegedi kertészek tudomása szerint más vidékeken is észlelhető a paizstetüs fertőzés, de a legsúlyosabb sérelemnek azt tartják, hogy a rovarügyi állomás vizsgálata alapján néhány szegedi kertet tisztánként minősítették és így ezek a kertek szabadon exportálhatók akár a külföldre, akár a belföldre termelvényeiket. Pedig ezek a facsemeték, amelyek fertőtlenítés nélkül kerülnek forgalomba, sokkal inkább terjeszt-

hetik a veszedelmes fabetegséget, mint a fertőzöttnek minősített kertek csemetéi, mert ezeket kivétel nélkül valamennyit cianázzal fertőtlenítik és a fertőtlenítés százszázalékos bizonyosságot jelent arra, hogy az élősdiek elpusztulnak a csemetéken.

A polgármester kijelentette a kertészek megbízottja előtt, hogy a mai helyzetben nem lehet semmit.

— Arra kell törekedniük — mondotta —, hogy legalább az őszi piacot biztosítsák a maguk számára, ennek pedig az az egyetlen módja, ha betartják az összes védekezési és óvatossági rendszabályokat és valahogyan ráveszik a földművelésügyi minisztert, hogy kezdjen új tárgyalásokat az osztrák kormányral, hogy az ősszel adja meg az engedélyt az igazoltan fertőtlenített csemeték bevitelére. A legcélszerűbb az lenne, ha az összes fertőzött faiskolákat most kiirtanák a kertészek és azután újra betelepítenék.

A polgármester radikális tanácsa láthatóan meglepte a kertészek megbízottját, aki kijelentette, hogy

a faiskolák kiirtásáról a kertészekkel még csak beszélni sem lehet, mert hiszen minden vagyonuk a faiskolában fekszik,

ha kiirtják az iskolát, tönkre mennek. Most, hogy nem értékesíthetik termésüket, szintén súlyos helyzetbe jutottak, aminek valószínűleg a város is viselni fogja következményeit, mert annyi pénzük sincs, hogy a kertek földbérét megfizethessék a városnak.

A polgármester megígérte, hogy érintkezésbe lép ismét a földművelésügyi miniszterrel és kérni fogja a sérelmes rendelkezések módosítását.

Sasváry Gyula két utlevele a szegedi rendőrségtől a bécsi szállodáig

(A Délmagyarország munkatársától.) Néhány héttel ezelőtt egy Sasváry Gyula nevű fiatal szegedi kereskedelmi alkalmazott Bécsbe utazott. Sasvárynak egy rokona halt meg az osztrák fővárosban, a temetésen kellett résztvennie. Szállodában vett lakást, a bejelentőlap kitöltése után a portás így szólt:

— Érdekes, hogy nemrégén ugyancsak Szegedről, ugyancsak Sasváry Gyula nevű ur szállt meg a hotelünkben.

Sasváry tovább faggatta a portást, aki az előző Sasváry Gyula bejelentőlapja alapján megállapította, hogy mindkét Sasvárynak megegyező személyi adatai vannak bejegyezve az utlevelekre, csak a fényképek különböznek.

A temetés után Sasváry Gyula hazajött Szegedre és feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki nyilvánvalóan visszaélt nevével.

A nyomozás megindult. Megállapították, hogy a szegedi rendőrségen két Sasváry Gyula nevére szóló utlevelet állítottak ki. A székhámas Sasváry a kellő okmányokkal felszerelve igazolta magát, mellékelte édesanyja beleegyező nyilatkozatát, hogy külföldre kimehet, csatlóta a kereskedelmi és iparkamara iratát, amelyben igazolja, hogy Sasváry Gyula külföldi tanulmányútra indul. Így minden kellékkel felszerelve, kérte az utlevél kiállítását.

A nyomozás kiterjedt abban az irányban is, hogy Sasváry Gyulának Kiskunmajsán lakó édesanyja milyen körülmények között adta ki fiának a község előljáróság által láttamozott szülői beleegyezési nyilatkozatot. Kihallgatták Sasváryné és ekkor kiderült, hogy tényleg adott fiának egy beleegyező nyilatkozatot, csak éppen nem Gyula nevű fiának, hanem Sándornak. Nyilvánvaló volt most már, hogy valami csalás történt és hogy az, aki a csalást elkövette, a szülői beleegyező nyilatkozaton a Sándor nevet kijavította Gyulára. Lassankint kiderült az is, hogy egy alkalommal Sasváry Gyula testvérel, Sándorral egy barátja

is megjelent Kiskunmajsán egy biciklikirándulás alkalmával. Ez az idegen ember mint testvérenek barátja, Sasváry Gyulánál is látogatást tett. Ezek után nem volt nehéz megállapítani, hogy a közokirathamisítást ez a vakmerő család követhette el, aki a hamis adatok segítségével megszerzett hamis utlevéllel valamilyen bűncselekményt követhetett el.

Az ál-Sasváry Gyulát keresni kezdték. Pontos személyleírás állt rendelkezésre, de nem sikerült elfogni. Rádióközvéstem adtak ki ellene, ami hatásonak bizonyult, mert a kapott személyleírás alapján a nagykanizsai rendőrség elfogta a székhámost. Matyas Ferencnek hívják, 25 éves csikszeredai magántisztviselő, akit a budapesti ügyészség számos bűncselekmény elkövetéséért régóta keresett. A nagykanizsai rendőrség Matyaszt nem szállította Szegedre, hanem Budapestre vitte az ügyészség fogházába. A közeljövőben megtartandó főtárgyaláson azért is felelni fog, amiért Szegeden hamis utlevelet váltott ki és amiért meghamisította a Kiskunmajsa község által hivatalosan igazolt szülői beleegyező nyilatkozatot.

Zsarolási per a hozomány miatt

(A Délmagyarország munkatársától.) Érdekes háttérű zsarolási bűnperben tartott csütörtökön tárgyalást a szegedi törvényszék Gömör-tanácsa. A bűnpör évekké ezelőtt kezdődött egy házassággal. Dr. Pintér László földbirtokos évekké ezelőtt feleségül vette Fickel József battonyai jegyző leányát. A tekintélyes hozomány között szerepelt két értékes ló is. A házasság azonban nem volt boldog és a házasság elvált. A hozományát a lány visszavitte édesapja házába, azonban a két ló nem került vissza. A múlt év végén a jegyző leánya társaságában felkereste a volt férj házát azzal az elhatározással, hogy a lovakat visszahozza.

Dr. Pintér László nem volt otthon. A jegyző ekkor a kocsi mellett valamilyen ürüggyel eltávolította a házból, ő maga pedig az istállóba ment a lovakért. Azonban Jankó István béres utját állta és nem engedte elvezetni a lovakat. Fickel József ekkor vasúllát ragadott és azt fenyegetően Jankóra emelte. Így sikerült azután a lovakat hazavinni.

A csütörtöki tárgyaláson a jegyző azzal védekezett, hogy a lovak jogos tulajdonai voltak. A leánya hozományát a lovak kivételével kapta vissza, ezért a lovakat meg akarta szerezni. A bíróság végzésében megállapította a jegyző bűnösségét, azonban a törvénykezés egyszerűsítése értelmében ítéletet nem szabott ki és a további eljárást megszüntette.

Hirek

IV 15. Péntek, Róm. kath. Anasztázia. Pro. testásns Atala. Nap két 5 óra 12 perckor, nyugszik 18 óra 49 perckor.

A Somogyi-könyvtár olvasóterme nyitva van: köznapokon délelőtt 10-től 1-ig, délután 4-től 7-ig. A múzeum nyitva délelőtt 10-től fél 1-ig minden nap, vasárnap, ünnepnap is.

Egyetemi könyvtár (központi egyetem I. emelet) nyitva vasárnapok kivételével mindennap

Szegeden a gyógyszerárak közül szolgálatot tartanak: Grünwald Imre örök., Kálvária-u. 17. (Tel. 1225.) Just Frigyes, Petőfi Sándor-sugárút 41. (Tel. 1777.) Temesváry József, Kelemen-u. 11. (Tel. 1391.) Moldván Lajos, Ujszegedi, Vedres-u. 1. (Tel. 1846.) Selmeczi Béla, Somogyi-telep. (Tel. 3425.) Török Márton, Csongrádi-sugárút 14. (Tel. 1364.)

— A város köszönete Shvoy altábornagynak a katonai ebédakcióért. Dr. vitéz Shvoy Kálmán altábornagy, a szegedi végyesdandár parancsnoka értesítette a polgármestert, hogy a helyőrség inségebédakcióját befejezték. Ezzel kapcsolatban kérte, hogy az akció résztvevőiről most már a város gondoskodjék a népkonyhák útján. A polgármester megleghangu levelet intézett az altábornaghoz és megköszönte azt a segítséget, amelyet a helyőrség akciója jelentett az inségesek számára. A katonai ebédakció inségeseit a polgármester utasítására a népkonyhákra osztották be.

— A gázgyár központi igazgatósága a jövő héten küld választ a kisbizottság javaslatára. A gázgyár központi igazgatóságának tagjai, akik az elmúlt héten résztvettek a gázgyári kisbizottság tárgyalásain és átvették a bizottság javaslatát, közölték a polgármesterrel, hogy válaszukat csütörtökön küldik le Budapestre, mert előbb le kell tárgyalniuk az igazgatósággal. Csütörtökön a válasz nem érkezett meg, a központi igazgatóság közölte a polgármesterrel, hogy az igazgatóság technikai akadályok miatt még nem ültetett össze és nem tárgyalhatta le a kérdést, ezért a választ csak egy heti késedelemmel küldheti el.

— Ismétlés a zsinagógában pénteken délután fél 7 órakor. Irásmagyarázat szombaton délelőtt.

— Indítvány a természetbeni földbérletelés bevezetésére. Papp János törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be az áprilisi közgyűlés napirendjére. Indítványozza, hogy a város vezesse be a buza- és a rozsértékben kiadott bérföldeknél a természetbeni bérletelés rendszerét. A földbérletelés elraktározására építessen a város raktárakat, vagy pedig állapodjon meg néhány terménykereskedővel, aki hajlandó a mindenkori tőzsdei áron átvenni a befizetett földbérletet.

— A Szukováthy-tér járda. Az egyetemi hatóságok átírtak a városhoz és megsürgötték a Szukováthy-téren lévő és az egyetemi épületekkel szembe fekvő utcát járda rendbehozását. Kértek a várost, hogy gondoskodjék a tér jobb világításáról, mert az esti órákban igen sok egyetemi hallgató van dolga a földrajzi intézetben és a fiatal nőket a barátságosan világítási viszonyok között állandó inzultusok fenyegetik. A polgármester költségvetést készített a mérnöki hivattal a járdák helyreállítására és a világítás rendezésére.

— Diftéria elleni oltások Vásárhelyen. Hódmezővásárhelyről jelentik: Hódmezővásárhelyen sikeresen védekeznek a diftéria ellen. A városi tisztifőorvosi hivatal közlése szerint minden 1-6 éves gyermeket beoltanak diftéria elleni szérummal.

x Pick-szalámi legolcsóbb Hirschl testvéreknel.

— Budapesti vegytisztítók vidéki megrendelés-gyűjtései. A szegedi kereskedelmi és iparkamarához mindinkább több panasz érkezett amiatt, hogy a budapesti vegytisztítók és kelmefestők egy régi rendeletre hivatkozva, vidéki kereskedőket bíznak meg megrendelések gyűjtésével, amelyeket aztán budapesti székhelyükön teljesítenek és juttatják azokat vissza vidéki megbízók útján megrendelőikhez. Ez a megrendelésgyűjtés, amint a panaszok hangsúlyozzák, egészségügyi okokból is kifogásolható, mivel sok esetben fűszerkereskedők, avagy élelmiszerkereskedők foglalkoznak a budapesti vegytisztítók részére megrendelésgyűjtéssel, ami mint a közelmúlt járvány idején is, alaposan kifogásolható. De kifogásolható ez az eljárás a vidéki ipar szempontjából is, amely modern gépekkel szerelte fel magát, úgy, hogy a vegytisztítás és kolmefestés terén felmerülő szükségleteket mindenképpen ki tudja elégíteni. Az érdekeltég állásfoglalása folytán a kamara felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez. Felterjesztésében kérte a budapestiek részére biztosított kedvezmények megszüntetését.

x 10 dgr. pörk kávé 64 fillér Hirschl testvéreknel

Költözködések
helyben és vidékre garantáltan tisztázott és nyitott kocsiokkal legméltányosabban és szak-szerűen
Gönczi és Társai Klauzál és Aradi u. végez sarok. Tel. 33-44.

Kovács sporthajóüzem
értesíti vevőkörét, hogy üzemét Maros-u. 2-4. szám alól Maros-u. 24. Kálmán-u. 16-17. szám alá helyezte át, hol a tavaszi fényezés, lakkozás megkezdődött. Kéri vevőkörét, hogy a nála elraktározott csónakját mielőbb hozassa rendbe, nehogy a szállítás késedelmet szenvedjen. Tisztelettel
Kovács Testvérek.

„Magyar szeriariásu egyházat akarnak alakítani a szegedi görögkeletiek

Kaptuk a következő sorokat:
 „Igen tisztelt Szerkesztőség! Tisztelettel kérem a tek, Szerkesztőséget, szíveskedjék b. lapjának folyó hó 10-iki számában személyemmel kapcsolatban a fenti című cikkben közöltekre vonatkozólag az alábbi sorokat közzétenni. Arról, hogy a szegedi görögkeleti szerb egyházközséget a kettészakadás veszedelemre fenyegeti, nem tudok, de — bár hithű görögkeleti vallású vagyok, — nem is érdekel, mert a görögkeleti szerb egyházközségnek tagja nem voltam és nem vagyok, mert magyar vagyok.

Tény az, hogy mozgalmat indítottunk, de nem olyan irányban — hogy alakuljon át a szerb szeriariásu egyház magyar szeriariásu egyházzá. — hanem főképpen és kizárólag azért, hogy a szintén nemzeti, de magyar szeriariásu görögkeleti egyházközséget kanonikus alapon létrehozzuk a szegedi szerb egyházközségeken kívül élő, a környékbeli és mindazon görögkeleti magyar érzelmi hívek bevonásával, akik tagjai akarnak lenni.

Nem várom be, míg az ügyben Gyurgyevits István szegedi görögkeleti szerb plébános ur mozgalmunk „kuliszszatjkainak” feltáráshoz a szükséges felhatalmazás püspöktől megérkezik, hanem megelőzőm és már most beismerem, hogy e kérdésben „kuliszszatjkom” ugyanaz, mint az övé: a nemzet, a Haza, — de nem a pravoszlav, hanem a rabló hordák által becstelenül megcsontított magyar Haza, ami minden jóra való magyar állampolgárnak elengedhetetlen kötelessége.

Hogy pedig a görögkeleti szerb nemzeti egyház az én egyházam volna, az ellen a leghatározottabb formában tiltakozom. Ha a megkérdezett szerb lelkész ur a római katolikus vallást egyházi jogi trambulinnak használja fel, kénytelen vagyok a lelkész urnak azt ajánlani, ne sajnáljon egy kis fáradságot és menjen be Szeged bármelyik római katolikus templomába — ha még nem volt — és meg fog győződni arról, hogy érvelése nem egyéb, mint elterjedt beállítás, mert a római katolikus szeriariás latin ugyan, de a prédikáció, imádság és ének magyar és a magyar szellemű szerb templomban nem szokásos magyar nemzeti fohászt, a „Himnusz” is éneklék. Hazafias tisztelettel: Kardos István állami iskolai igazgató.

Dr. vitéz Szabó Géza kultúratanácsnok a csütörtöki tanácsulésen ismertette azt a beadványt, amelyet a magyar szeriariásu görögkeleti egyházközség ügyében Szávits Miklós ny. ezredes és Kardos István iskolaigazgató intéztek a városhoz és a megalakítandó egyházközség plébánosa számára háromszobás ingyenlakást, valamint az egyházközség számára 5000 pengő évi segílyt kértek. A polgármester a kérelem ügyében nem hozott határozatot; megbizta a kultúratanácsnokot, hogy szerezzen be a mozgalomról részletes információkat, állapítsa meg, hány tagja lehetne az új egyházközségnek, hogy az egyházközség megalakításának nincs-e jogi akadálya. A polgármester csak akkor fog határozni, ha részletes jelentést kap az előadó-tanácsnoktól.

A Szeged FC a Vac elleni győztes csapattal startol vasárnap a Bak ellen

A szegedi sporttársadalom lelkes örömmel fogadta a Szeged FC-nek azt az életrevaló újítását, hogy a hölgyek 50 filléres, a 120 centiméternél nem magasabb gyermekek pedig — ha kísérővel jelentkeznek — teljesen ingyen nézhetik végig a mérkőzéseket.

Általában a Szeged FC törekvéseit egyre nagyobb szimpátia kíséri mindenütt. Méltányolják a Szeged FC komoly eredményeit és azt a nehéz munkát, amit fennmaradásának és fejlődésének érdekében kifejt. Minden remény meg van arra, hogy az őszi — remélhetőleg I. osztályú — kampányt hatalmas tábor előtt lehet majd megkezdeni. Ebben a hangulathoz nem is csodálatos, hogy milyen türelmetlenül várják a vasárnapi Szeged FC—Bak TK meccset. A Birótestület is tisztában van a mérkő-

zés jelentőségével és ezért a meccs vezetésére az ismert és jónevű Himler bírót delegálta.

A kétnapos esőzés nem ártott meg a SzAK-pályának, azon a Szeged FC csütörtökön kiadós tréninget vett. Este kijelölték vasárnapra a Bak TK ellen szereplő csapatot. Az összeállításban változás nincs, a Vac FC ellen győztesen szereplő csapat játszik, tehát: Pálkás — Schmidt, Riesz — Polyák, Tóth, Harmat — Kronenberger, Stemler, Lukács, Grosz, Havas.

A mérkőzés délután félőtkor kezdődik, előzőleg délután félháromkor az UTC játszik a Kisteleki TE-vel amatőr bajnoki mérkőzést.

A mérkőzés kedvezményes áru jegyeit a Délmagyarország jegyirodája elővételben árusítja.

Május 22-én országos versennyel kezdődik a szegedi uszószezon

A MUSZ-ban elkészült az idei versenynaptár, amely Szegednek egy nagy országos versenyt biztosított május 22-én. Ezzel a nappal nyílik meg az uszószezon, mindjárt nagy attrakciókkal és izgalmasnak ígérkező eseményekkel. A versenyen két országos bajnoki szám: a 200 méteres hátuszás és az 1500 méteres gyorsuszás kerül elődöntésre. Utóbbiban Halasi Olivér készül megvédeni a bajnokságot, aki mint ismeretes, a múlt év nyarán Párisban szenzációs körülmények között nyerte meg az 1500 méteres Európa-bajnokságot. A SzUE-ban máris serényen folynak a verseny előkészületei.

Tornaversenyek. Szombaton délután 3 órakor kezdődik az ifjúsági tornaverseny, amelyen nemcsak a helybeli, hanem a hódmezővásárhelyi és kecskeméti iskolák növendékei is indulnak. A versenyen belépődíj nem lesz. A vasárnapi egésznapos verseny szokatlan érdeklődést váltott ki. A hölgyek versenyében először vesz részt a tanárképző főiskola hölgycsapata. A verseny reggel 9 órakor kezdődik és délután 4 órakor folytatódik a rókusi tornacsarnokban.

Május 5-én Pécsen bonyolítják le a Pécs—Szeged egyetemközi atlétikai mérkőzést a KEAC és a PEAC között. Szegedről az egyetemi ifjúság nagy számban kíséri el az atlétákat Pécsre.

— A Csillagbörtön után 3 évi dologház. Egy notórius betörő ügyében ítélték csütörtökön dr. Tarajossy Béla törvényszéki bíró, Hegedűs Sándor foglalkozás nélküli fiatalember már több ízben állott a bíróság előtt lopással vádolva. Legutóbb is súlyos büntetését töltötte ki a Csillagbörtönben. Kiszabadulása után azonnal munkához látott és egyik éjszaka betört Ungi János vendéglőjébe, ahonnan pálinkákat, borokat, pénzt és apróbb értéktárgyakat vitt magával. Hegedűs Sándor rövidesen kézre került, egy razzia alkalmával felismerték és elfogták. A csütörtöki tárgyaláson Hegedűs mindent beismert. Azzal védekezett, hogy szabadulása után nem tudott foglalkozáshoz jutni, ezért volt kénytelen elkövetni a betöréseket. A bíróság — tekintettel arra, hogy már sokszor volt büntetve és a lopásokkal üzletszerűen követte el — Hegedűs Sándort szigorított dologházba utalta és a dologházban eltöltendő idő legkisebb mértékét három esztendőben állapította meg. Az ítélet jogerős.

— Négyezer pengő iskolabutorokra. A kultuszminiszter néhány héttel ezelőtt négyezer pengőt utalt ki a városnak a külterületen épült új iskolák bebutorozására. A pénzt a város csak akkor kaphatja meg, ha igazolja, hogy butorokat vásárolt rajta. A polgármester rendelkezésére most ajánlatokat kérnek az asztalosoktól a kérdéses iskolák felszerelésére és azután megrendelik a szükséges butorokat.

— Felhívás a volt 46-osokhoz. A volt 5-ös honvédelmi alvezetési bizottságának 17-én az ipartestület székházában este fél 9-kor kezdődő műsoros estéjére a 46-os bajtársak minél nagyobb számban való megjelenését kéri Kouff tábornok.

— Nyílásszéket az a város Buzáth Jánosnak. Buzáth János volt budapesti alpolgármester — mint ismeretes — a polgármester felkérésére átanulmányozta a gázgyári tárgyalások aktáit, lejött Szegedre és tanácsokat adott a városnak. Dr. Somogyi Szilveszter polgármester most elhatározta, hogy Buzáth János szívességét Nyílassy Sándor egyik festményével viszonozza. A festményt a napokban küldik el a volt alpolgármesternek.

— Ha Budapestre utazik, első útja legyen a fényesen átalakított és kibővített Hungária-fürdőbe (Budapest, VII., Dohány-uca 44.) menni. Ott már reggel 5 órakor nyitnak és 1.40 pengőért nemcsak megfürödhet, hanem jól meg is reggelizhet.

— A Reklámélet legújabb száma dr. Hermann-Czinner Alice, Kostyál Jenő, Faragó Sándor, Edmund Hejlspern cikkeit közli, valamint beszámol a plakátpályázatok eredményeiről.

Színház és Művészet

A színházi iroda hírei

Kassner ma és minden este.
 Kassner szombaton és vasárnap délután.
 Kassner és szenzációs társulata a legnagyobb csodákat produkálja.
 Kassner a világ legnagyobb élő bűvésze.
 Kassner a modern mágus, akinek a mutatványait megfelfejthetetlen.
 Kassner embereket, állatokat tüntet el és varázsol elő a semmiből.
 Kassner utolérhetetlen produkciója, egy elefánt eltüntetése nyílt színpadon.
 Kassner mindenkinek látni kell.
 Kassner már csak három napig van Szegeden.
 Kassner kísérőműsora a világárosi legnagyobb varieték és orfeumok artistaszamáiból van összeállítva.

A B C

utasok részére.

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában,

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz ugy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12.— pengőért kaphatja.

Belvárosi Mozi
 Péntek, szombat, vasárnap

Emil Jannings
 grandiózus alakításával

Viharzó szenvedély
 Drámai történet 10 felv.-ben Női főszerepben

ANNA STEN
 Azonkívül: Miki az északi sarkon
 Trükkfilm

Előadások 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor.

KORZO MOZI
 Péntektől mindennap

!! Csak felnőtteknek !!

Magyarul beszélő film!

Az ember születése
 a természet nagy szent csodája
 filmen 6 változatban. Azonkívül

Elszabadult Afrika
 hatalmas expedíciós film

Előadások 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor.

Bak—Szeged FC vasárnapi bajnoki mérkőzés jegyei 20 százalék elővételi kedvezménnyel a **Délmagyarország** jegyirodájában

Tőzsde

Zürichi árfolyam: a lat. Páris 20.23 1/4, London 19.41, Newyork 514.00, Brüsszel 72.05, Milánó 26.45, Madrid 39.25, Amszterdam 208.45, Berlin 112.10, Szófia 3.72 és fél, Prága 15.22 és fél, Varsó 57.65, Belgrád 9.00, Bukarest 3.07.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyam-jelentése: Angol font 21.50—21.90, belga frank 80—80.60, cseh korona 16.96—17.06, dán korona 117.20—118.20, dinár 9.90—10.02, dollár 570.50—573.50, francia frank 22.30—22.50, holland forint 231.15—232.55, lengyel zloty 63.95—64.45, leu 3.46—3.56, leva 4.06—4.19, lira 29.23—29.53, német márka 135.45—136.25, norvég korona 110.50—111.50, svájci frank 110.70—111.40, svéd korona 107.70—108.70.

Budapesti terménytőzsde zárlat Buza 77-es tiszai 13—13.80, 78-as 13.15—13.90, 79-es 13.30—14.10, 80-as 13.40—14.20, pestvidéki és egyéb rozs 14.95—15.10, takarmányárpa I. 16.25—16.75, II. 15.50—16, felvidéki sörárpa 18—20, egyéb 17.50—18.25, zab I. 21.60—22.50, II. 21—21.20, tiszai lengeri 16.75—16.90, korpa 14.30—14.50.

Csikágói terménytőzsde zárlat. Irányzat: barátságos, Buza májusra 60.875 (59.375), júliusra 63.75 (62.25), szeptemberre 65.875 (64.50), tengeri májusra 34.75 (34.50), júliusra 38.— (37.625), szeptemberre 40.50 (40.125), rozs májusra 46.75 (46.125), júliusra 48.75 (48.375), szeptemberre 50.— (49.375).

Felölös szerkesztő: PASZTOR JÓZSEF.
Nyomvott a kiadótulajdonos Délmagyarország Hírlap- és Nyomdávaltal Rt. könyvnyomdájában.
Felölös üzemvezető: Klein Sándor.

Szeged sz. kir. város adóhivatalától.
21944/1932. adhsz.

Hirdetmény.

Szeged sz. kir. város közgyűlésének 320/1932. számú határozata folytán közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy az 1932. évet megelőző időből származó városi ingatlan vagyonátruházási illeték hátralékok az alant felsorolt kivételes fizetési kedvezmények igénybevételével egyenlíthetők ki:

Aki hátralékát 1932. évi április hó 26-ig bezárólag kiegyenlíti, késedelmi kamatot nem fizet.

Aki hátralékát 1932. évi május hó 23-ig bezárólag egyenlíti ki, az évi 6 százalékos késedelmi kamatot fizet.

Aki hátralékát 1932. július hó 25-ig bezárólag egyenlíti ki, az évi 9 százalékos késedelmi kamatot fizet.

Az 1932. évi július hó 25-ike után kiegyenlített hátralékokra évi 12 százalékos késedelmi kamatot fizetendő.

Aki kéliően igazolja, hogy hátralékának egyszerűen való teljes kiegyenlítését a jövedelmi és vagyoni viszonyai lehetetlenné teszik, annak 2 pengő illeték alá eső külön folyamodványa alapján a polgármester a hátraléknak a jelen rendeletben foglalt kedvezmények mellett havonkénti egyenlő részletekben mindenkor a hónap 25-ik napjáig való törlesztését engedheti meg.

A részletfizetési engedély a jövedelmi és vagyoni viszonyok szigorú mérlegelésével 1932. áprilistól kezdve legfeljebb 4 hónapra, májustól kezdve legfeljebb 3 hónapra és juniustól kezdve legfeljebb 2 hónapra adható meg olyan hatállyal, hogyha a megengedett részletfizetés pontos megtartásával a hátralék teljes kiegyenlítése bekövetkezik, akkor a késedelmi kamat tekintetében a fentebb meghatározott kedvezmény úgy alkalmazandó, mintha a teljes kiegyenlítés abban a hónapban következett volna be, amelyben a jelen határozat alapján való kérelem elterjesztését követő első részletfizetés történt.

Szeged, 1932. április 14.

Városi adóhivatal.

VARGA MIHÁLY köztel-
gyárosnál **SZEGED**
Aradi-ucca. 2. Telefon 11—69
Mindennemű közteláru, zsineg, zsák,
ponyva, lofakaró, halász és tennisszál,
gyermek hálók, tornaszerek
gyári áron kaphatók.

Tavaszi
gyenge ízű, líptó **juhturó**
módra készült
10 deka ára 24 fillér a
Központi Tejcsarnok Rt.
Hóktejcsarnokában. 256

Andrée, Fränkel, Strinberg

Az első léghajós sarki expedíció története
Irtá: Dr. Benda László

Bár Ekholm főtitkár ur minden tudását és erejét latba vetette, hogy Andrée terveit elgáncsolja, nem sikerült célt érnie, mert a derék svédok kitartottak zseniális honfitársuk mellett.

Meglátszott ez már akkor, amikor kitudódott, hogy Ekholm helyét mással fogják betölteni. Milyen lelkesedéssel jelentkeztek fiatal, az élet utjának kezdetén álló, rajongó, kalandvágyó, emberek és komoly férfiak egyaránt. Sőt még az öreg sarkkutató, Nordenskiöld is úgy nyilatkozott, ha kora vissza nem tartaná, ő is szívesen és feltétlenül részt venne Andrée expedíciójában. Hogy miért esett Andrée választása éppen Fränkelre? Mert kiváló mérnök, jónevű sportoló és Strinberg személyes barátja volt. Elvégre az is nagyon fontos volt, hogy meglegyen a szükséges összhang és barátság az expedíció tagjai között.

Tanácsosnak látszott, hogy — minden eshetőségre számítva — egy póttaggal is kiegészítsék a sarki ut résztvevőinek számát. Így jutott be G. V. E. Svedenborg hadnagy is a tagok sorába.

Nils Strindberg, aki már 1895. óta az expedíció tagjai közé számított, 1872-ben született Stocholmban. Atyja nagykereskedő volt. (Családjukba tartozott a később világhíressé lett August Strindberg, az író. 1849—1912.) A fiatal Strindberg már a reáliskolában feltűnt nagy tehetségével és egyre fokozódó szorgalmával. Tudásárai évről-évre ösztöndíjakat érdemelt ki. Már ebben az időben kis laboratóriumot rendez magának a szülői házában, hogy kedvenc tárgyival, a fizikával és kémiával annál alaposabban foglalkozhassék. Emellett erősen sportolt, sőt már a léggömbözés iránt is érdeklődött. Titokban néhány légi utat is tett, mikor szerét ejthette. Roppant fejlett, szélesvállú, erős ifju volt. Mondják, hogy a hegedűt mesterien kezelte.

Otthon volt a fényképezésben is. Alig volt 16 éves és már Stockholm ismerte nagyszerű tájfényképeiről. Nagy hasznát vette ennek a sarki expedícióban.

1890-ben a stockholmi műgyetemre iratkozik be, de a technikai tanulmányok mellett természettudományi kutatásaival és kísérleteivel sem hagy fel. 1892/93-ban az uppsalai egyetem bölcsészeti fakultásán kitűnő eredménnyel teszi le az alapvizsgát, majd műgyetemi tanulmányait fejezi be.

1895-ben, alig valamivel előbb, hogy az expedíció terve nyilvánosságra jutott, saját felvételeiből fényképezési kiállítást rendez Stocholmban.

Ezidőben már a csillagászat terén is tevékenyen dolgozott.

Érthető, hogy Andrée szívesen vette ajánlását és így simán, minden protektor nélkül lett Strindberg az expedíció harmadik tagja. Mint ilyet küldte Andrée 1896 tavaszán Párisba, hogy a Lachambre cégnél a léggömbvezetésben oktatást nyerjen. Igen alaposan tanulmányozta ezekben a hónapokban Strindberg — az ekkor még bölcsőkorát élő — légifényképezés problémáit és gyakorlati megoldásokra törekedett. Az ő kézi sötétkamrája, amelyet alumíniumból készített, volt az első e téren és kitűnően be is vált.

Mikor Ekholm az expedíció tagjai sorából kilépett, Strindberget is mindenképpen rá akarta beszélni, hogy kövesse példáját. Nem tette. És erős elhatározását annyival is inkább becsülnünk kell, mert 1896. őszén váltott jegyet menyasszonyával, a bájos, szöke Charlier Annával.

Alig tudunk hasonlót találni azokhoz a gyönyörű, megrázó levelekhez, amelyeket Strindberg az állójégről irt Annához. Persze nem küldhette el azokat. Levélpapírja sem volt. Jegyzőkönyvébe írta a kedves sorokat, amelyek nagy elevenséggel állítják elének a régen lejátszódott sarki dráma részleteit.

Szegény Nils és szegény Annie, egymáséi

voltak és mégis egy Világ, egy Élet választotta el őket: az örökké néma Arktisz!

Knut Fränkel csak két évvel volt idősebb barátjánál. Karlstadban született s csak később került Stockholmba, mikor atyját, aki mérnök-kari hadnagy volt, szolgálati érdekből oda helyezték. Gyermekkorát Jämtland szeliden dombos, erdős vidékén töltötte. A szabadság és a mozgás gyermeke volt. Meg is látszott ez később, mert bizony nehezen törték az iskola jármába a kis Knutot. Annál inkább kitént azonban, mint tornász. A legnehezebb gyakorlatokat is játszva csinálta meg.

(Folyt. köv.)

Apróhirdetések

Csinosak
az új
„HABSELYEM”
blúzok, remekül moshatók.
LUSZTIG IMRE
kötőtáru különlegességi
üzlet,
Széchenyi tér 2. 42

BUTOROZOTT SZOBÁK

Butorozott szoba két személynek is kiadó. — Dugonics tér 3. éveges-folyosón.

Elegáns szoba, fürdőszobával 1—2 személynek, esetleg házaspárnak konyhával kiadó. Erd. Kigyó u. trafik.

Csinosan butorozott uccai szoba, fürdőszobahaszználattal, kapukülccsal egy vagy két személynek azonnalra is kiadó. Vitéz u. 15. sz. emelet, I-ső ajtó.

Lakás - Üzlet

Egészséges, száraz 2 szoba, konyhas lakás kiadó májusra. Vasaszentpéter ucca 10.

Május 1-re kiadó 2 szoba különbejárattal konyha, speiz, villany, víz bevezelve. Atilla u. 4 Lustig Ernő

3 szobás

földszinti lakás Viola ucca 2. sz. a. olcsó bér mellett május 1-re kiadó. Tudakozódn: Beck malomban Alsótszpart 3 sz. 266

Műhely kiadó

világos, száraz, 2 helyiségből álló Korona-u. 4. sz. alatt Érdeklődés Földes, Hid ucca. 268

Foglalkozás

Ernyőket javítani, áthuzni és divatos formára átalakítani elvállalok és azonnal készítek.

Silbermann Pál

ernyőkészítő. 88 Püspök ucca 12. sz. Püspökbazár mögött.

Elsőrendű munka!

Hölgyfodrászró ajánl. kozik. Azonnal jelí- gére.

Cipőjavítását

és festését speciális javító üzemenben csinál tassa **elsőrangú** anyagból a **legszebb** kidolgozással. Női talpás P 2-50, férfi talpás P 3-50. **RÁCZ,** Feketesas-ucca 21. 63

Ernyő

Áthuzások és javításokat a legjobban és a legolcsóbban készíti

Steiner Józsefné, Kőlcsei ucca 12, Feketesas ucca sarok. 260

Mindenes főzőnőt, jó bizonyítványt keresek 1-ére vagy azonnalra. Széchenyi tér 16., I. em., lépcsőház.

ADÁS-VETEL

ARANYAT, ezüstöt és

zálogcédulát veszek magas áron

Rosenberg ékszerész, 5

Károlyi u. 1 Városléhrház

Egy körfűrész és egy centrifugális szivattyú eladó. Östökös u. 12.

Új fekete selyem ruha idősebb hölgy részére, barna selyem ruha karcsu alakra olcsón eladó. Fodor ucca 31., II. emelet 6. Ugyanott szép kézimunkák is eladók. 265

Eladó kétemeletes modern bérház alapincézeve, modern lakásokkal, alkalmi áron 65.000 P-ért megvehető Mézer irodánál, Horthy Miklós u. 2., Kulturpalotánál.

Használt régi vagy új **írógépeket**

kézpénzért árulok. Farkas írógépztem, Kossuth Lajos sugárút 9. szám.

KÜLÖNFÉLEK

5—6 száz pengővel vál. lalathoz társ kerestetik, lehet magányos nő is, pénztét maga kezeli. Sürgős 1. jelígere.

12.000 pengő kölcsönt adok belterületi házra első helyre, kisebb tételekben is, megbízottam Bankbizományi iroda, Szt. István tér 10.

Használt ruháit becséremérem öltönytösvetve. — Petőfi S. sugárút 51.

LEVELEZÉS

Lakásom Délbáb u. 25. a megjelölt helyen várom ma 9. Akácvirág jelígere.

Tavaszi jelígere levélment Kék ibolyától, kérem átvenni.